

Recht en Gerechtigheid in de TORAH

Rico Cortes en Ryan White

Moshe Weinfeld

*Social Justice in Ancient Israel
and in the Ancient Near East*

וּשְׁנַיִם תִּצְרֹךְ אֶת
יוֹם הַדָּרוֹר תִּקְרָא
חִירוֹת תִּקַּע לְקֹץ
עֲרֹחֵי עֵמֶן - ש
אֵל תִּזְכֹּר חֶטְא
וְגַל וּפְרֵשׁ - עֵבֶר
חֶטְא וְגַל וּפְרֵשׁ - עֵבֶר

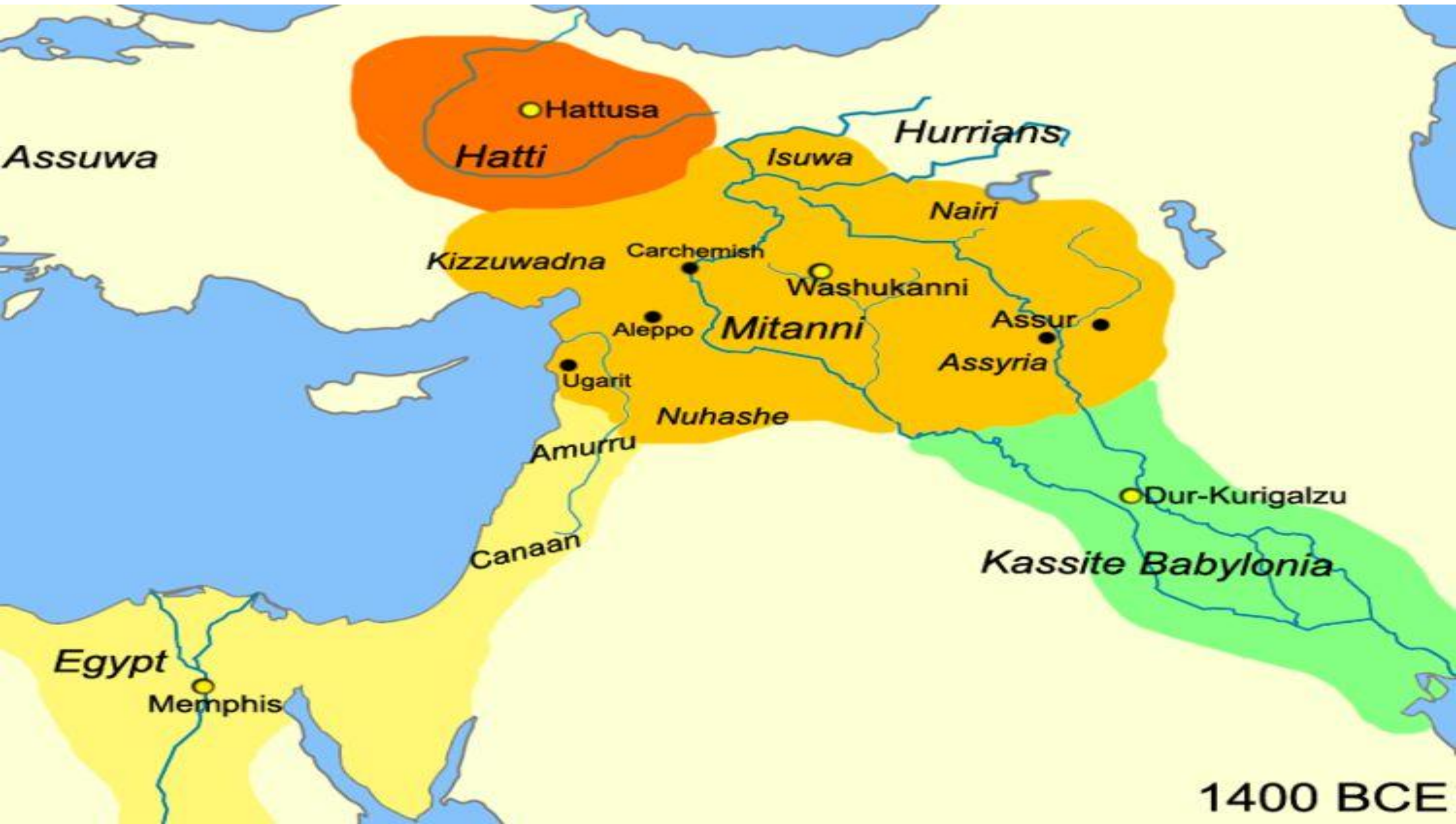
**Sociale gerechtigheid in het Oude Israël en in het
Oude Midden Oosten** door Moshe Weinfeld

Bronnen

- *Het Woord van God*
- ***Sociale gerechtigheid in het Oude Israël en het Oude Midden Oosten door Moshe Weinfeld***
- *De Rechtvaardige Oorlog in Israël* door Robert Good. *Journal of Biblical Literature*, Vol 104, No. 3 (1985), blz 385-400
- *Gerechtigheid herstellen* door Pietro Bovati
- *Teksten uit het oude Midden Oosten m.b.t. het Oude Testament* door Jacobus Pritchard
- *Rechtvaardigheid, Recht* door Temba Mafico. *Anchor Yale Bible Dictionary*
- *Gerechtigheid* door JJ Scullion. *Anchor Yale Bible Dictionary*
- *Geloof* door Joseph Healey. *Anchor Yale Bible Dictionary*

Bronnen (vervolg)

- *Wet en de Uitvoering van Recht in het Oude Testament* by **Hans Boecker**
- ***Chesed in de Bijbel* door Nelson Glueck**
- *De Betekenis van chesed in de Hebreeuwse Bijbel: Een Nieuw Onderzoek* door Katharine Sakenfeld
- ***Abram's Amen* door Meredith Kline. *The Westminster Theological Journal***
- *Oude Midden Oosterse Gedachten en het Oude Testament* door Johannes Walton
- *Logos Bijbel Programma Woord Studies*

1400 BCE

In Israël verkreeg het principe van “Recht en Gerechtigheid” ook een religieuze betekenis. “Recht en Gerechtigheid” komen we in relatie tot het goddelijke tegen op de volgende plaatsen:

- a) Toen God de wereld schiep en het recht instelde in het heelal.
- b) Toen God Zichzelf openbaarde aan Israël om hen het Recht (= de Wet) te geven bij de Sinai.
- c) Als God Zich in de toekomst zal openbaren om de volken te oordelen met “Recht en Gerechtigheid.”

De Opdracht aan Israël

- De opdracht aan Israël, om “recht en gerechtigheid” te doen, komen we voor het eerst in de Bijbel tegen bij de roeping van de vader van het volk

Eerste Gebruik van 'Recht' in de Bijbel

Genesis 18:19

Want Ik heb hem [Abraham] uitgekozen, opdat hij aan zijn kinderen en zijn huis na hem bevel zou geven om **de weg van de JHVH in acht te nemen , door gerechtigheid en recht te doen,** opdat יהוה over Abraham zal brengen wat Hij over hem gesproken heeft.

**Recht En Gerechtigheid
als
Taak van de Koning**

Het vestigen van een
rechtvaardige maatschappij
is de verantwoordelijkheid
van de koning

Jesjoea onze Koninklijke Boodschapper onderwijst de Koningen Recht & Gerechtigheid

Mattheüs 6:33

Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn
gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij
gegeven worden.

*****Lees het hele hoofdstuk*****

Tekenen van de Verschijning van de Dajjal en Zijn Vernietiging

De Vernietiging van Al-Masih Ad-Dajjal

Zoals in de Hadith is opgeschreven door An-Nawwas bin Sam'an, zal de Dajjal in het land worden gedood door de handen van Jezus, de zoon van Maria.

De dood van de Dajjal zal plaatsvinden nadat de engelen hem richting Ash-Sham hebben gestuurd, weg van de buitenwijken van Madinah. Hij zal verdwijnen in Ash-Sham nabij de oostelijke deur van Lud in Palestina, moge Allah het teruggeven aan de Moslims.

Voordat we het hebben over de tweede komst van Jezus, de zoon van Maria, noemen we het verhaal van Al-Mahdi, Muhammad bin Abdillah.

Al-Mahdi zal vlak voor de komst van Jezus verschijnen, alaihis salam. Hij zal het Moslimvolk op een rechtvaardige en vriendelijke manier leiden en de regering van Allah vestigen. Er zal opnieuw een rechtvaardig kalifaat zijn nadat de aarde zijn deel aan onrecht en tirannie heeft ondergaan. Jezus, alaihis salam, de zoon van Maria, zal voor hem bidden. Eén van de eigenschappen van Al-Mahdi is dat hij onbeperkt geld zal uitgeven aan zijn onderdanen, naast vele andere rechtvaardige daden die in verschillende juiste hadiths zijn genoemd.

Bij de aankondiging van Davids regering
wordt gezegd dat hij

2 Samuël 8:15

Zo regeerde David over heel Israël, en David deed
recht en gerechtigheid aan geheel zijn volk.

Er wordt gezegd dat God Salomo koning maakte
“om recht en gerechtigheid te vestigen”

1 Koningen 10:9

Geloofd zij Jahweh, uw God, Die behagen in u heeft gehad, door u op de troon van Israël te zetten!

Omdat Jahweh Israël voor eeuwig liefheeft, daarom heeft Hij u tot koning aangesteld, om recht en gerechtigheid te doen.

Recht & Gerechtigheid De Taak van de Koning

- Jeremia roept de koningen van Juda op om “recht en gerechtigheid te doen” (Jer. 22:3).
- Dezelfde profeet Jeremia getuigt dat Josia dat deed (Jer. 22:15).
- In het Lied van de Knecht des HEEREN in Jesaja 42:1 e.v., wordt de Knecht beschreven als een Koninklijk figuur die recht spreekt over de volken (vs 1) en de gevangenen uitleidt (vs 7), daarna staat er “totdat Hij het recht op aarde zal hebben gevestigd (“geplaatst”) (vs 4), dat parallel loopt aan de Akkadische term voor het instellen van sociale hervormingen: *mīšaram ina mātīm šakānum*, “om *mīšarum* (billijkheid) te vestigen in het land”.

Weet u...?

- Waarom Jesjoea Zichzelf het Licht der Wereld noemde?
- Waarom Jesjoea Jes 61 citeerde vanuit een juridisch perspectief?
- Waarom Jesjoea Zichzelf de bron van Levend Water noemde?
- Waarom Jesjoea aan het Hout moest sterven?
- Waarom Jesjoea buiten het kamp moest sterven op een reine plek?
- Waarom Jesjoea moest worden opgewekt door onze Hemelse Koning?

De kwalificaties van Jesjoea als Messias moeten aan deze standaard worden getoetst

De hierboven aangehaalde verzen laten zien dat de concepten van *tsedaka* en *tsedaka* “recht en gerechtigheid” in deze context verwijzen naar de daden van bevrijding die qua karakter overeenkomen met het type *mīšarum* (*billijkheid*) en *bevrijding uit Mesopotamië en Egypte*.

De Rechtvaardige Spruit van David

Jeremia 23:

5 Zie, er komen dagen, spreekt Jahweh, dat ik voor David een rechtvaardige Spruit zal doen opstaan. Hij zal als koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde.

6 In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen. Dit zal Zijn Naam zijn wanneer men Hem noemen zal: **“DE HEERE, ONZE GERECHTIGHEID.”**

- Het gedeelte dat hier en in Jeremia 23:5, 33:15 wordt gebruikt: “zal recht en gerechtigheid doen op aarde”, komt overeen met het Babylonische idioom: *mīšaram ina mātīm šakānum*, dat eerder werd genoemd. **Deze frase verwijst naar de instelling van juiste verhoudingen in de maatschappij door de koning.**

Jesjoea sprak over dit principe

Mattheüs 25:

31 Wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon van Zijn heerlijkheid:

32 En voor hem zullen alle volken bijeengebracht worden, en Hij zal ze van elkaar scheiden zoals de herder de schapen van de bokken scheidt.

33 En Hij zal de schapen aan Zijn rechterhand zetten, maar de bokken aan Zijn linkerhand.

34 Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechterhand zijn: Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is vanaf de grondlegging der wereld.

35 Want Ik had honger en u hebt Mij te eten gegeven; Ik had dorst en u hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en u hebt Mij gastvrij onthaald.

36 Ik was naakt en u hebt Mij gekleed; Ik ben ziek geweest en u hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen.

37 Dan zullen rechtvaardigen Hem antwoorden: Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien en te eten gegeven? Of dorstig en te drinken gegeven?

Het concept van “recht en
gerechtigheid” heeft relatie
met genade en liefdevolle
vriendelijkheid

Echte Gerechtigheid en Recht moeten Sjalom brengen

- *Het beëindigen van uitbuiting en onderdrukking door verdrukkers.**
- *Zoek de verzen op die gaan over onderdrukking en over hoe Jah denkt over Onderdrukking.**

Ezechiël, die spreekt over de eis van “Gerechtigheid en Recht” voor individuen (Eze 18:5–9),

5 Wanneer nu iemand een rechtvaardige is en recht en gerechtigheid doet -

6 hij eet geen offermaaltijden op de bergen, slaat zijn ogen niet op naar de stinkgoden van het huis van Israël, onteert de vrouw van zijn naaste niet, heeft geen gemeenschap met een afgezonderde vrouw,

7 buit niemand uit, geeft aan de schuldenaar zijn onderpand terug, maakt geen roofgoed buit, geeft de hongerige zijn brood, bedekt de naakte met kleding,

8 leent niet uit tegen rente en neemt geen winst, keert zijn hand af van onrecht, geeft een betrouwbaar oordeel bij geschillen tussen de een en de ander,

Mattheüs 23:23

“Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u geeft tienden van de munt, de dille en de komijn, en u laat het belangrijkste van de Torah na: het **Recht** en de **Barmhartigheid** en het **Geloof**. Deze dingen zou men moeten doen, en de andere dingen niet nalaten.

Gerechtigheid, Barmhartigheid, Geloof

Mooie woorden ...
maar wat betekenen ze eigenlijk?

Gerechtigheid

Grieks: κρίσις “krisin”

Strong's: rechtbank, gerechtigheid, beschuldiging, veroordeling, vervloeking, oordeel

Thayers: scheiding, keuze, oordeel, rechtbank, recht doen, gerechtigheid

Barmhartigheid

Grieks: ἔλεος “eleos”

Strong's: van onzekere herkomst; medelijden, teder, barmhartigheid

Thayers: vriendelijk voor het slachtoffer vanuit het verlangen om hem te helpen

Geloof

Grieks: πίστις “pistin”

Strong's: overtuiging, geloof, overtuiging, vertrouwen, standvastigheid, waarheid

Thayers: geloof in het bestaan en de macht van God/Christus, trouw, betrouwbaar

We richten ons in deze studie op de praktijk van recht en gerechtigheid in de sociaal-politieke omgeving, waarmee we willen laten zien dat de uitvoering van recht en gerechtigheid in het Koninklijke domein voornamelijk betrekking heeft op daden die worden gedaan aan armen en minder bedeelde mensen.

Definitie van **Gerechtigheid**

Juiste volgorde, juiste overeenstemming

Artikel over het Anchor Bijbel Commentaar

Het woord $\text{\textcircled{S}}\text{edeq-}\text{\textcircled{S}}\text{\textcircled{d}}\text{\textcircled{a}}\text{\textcircled{q}}\text{\textcircled{a}}$ wordt vaak samen gebruikt met, of parallel aan $\text{\textcircled{M}}\text{\textcircled{i}}\text{\textcircled{s}}\text{\textcircled{p}}\text{\textcircled{a}}\text{\textcircled{t}}$ (bevel, verordening, uitspraak, gebruikelijke manier om iets te doen). De combinatie $\text{\textcircled{S}}\text{edeq-}\text{\textcircled{S}}\text{\textcircled{d}}\text{\textcircled{a}}\text{\textcircled{q}}\text{\textcircled{a}}$ en $\text{\textcircled{M}}\text{\textcircled{i}}\text{\textcircled{s}}\text{\textcircled{p}}\text{\textcircled{a}}\text{\textcircled{t}}$ is in essentie een **hendiadys** (stijlfiguur) die de juiste volgorde beschrijft in het leven van mensen, die daar in is gelegd en is gewild door God. (Jesaja 1:21; 16:5; 32:1)

De eerste vermelding van 'Recht' in de Bijbel

Genesis 18:19

Want Ik heb hem [Abraham] uitgekozen, opdat hij aan zijn kinderen en zijn huis na hem bevel zou geven om **de weg van de JHVH in acht te nemen , door gerechtigheid en recht te doen**, opdat over Abraham zal brengen wat Hij over hem gesproken heeft.

Jesaja 5:7

Want de wijngaard van _____ van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte **goed bestuur**, maar zie, het werd bloedbestuur, **gerechtigheid**, maar zie, het werd **geschreeuw**.

Jeremia 4:1-2

Als u zich bekeert, Israël, spreek , bekeer u dan tot Mij. En als u uw afschuwelijke afgoden wegdoet van voor Mijn aangezicht, en niet meer rondzwerft, en als u zweert: "Zo waar leeft in **waarheid**, in **recht**, en **gerechtigheid**, dan zullen de heidenvolken zich in Hem zegenen en zich in Hem beroemen.

Jeremia 23:5

“Zie, er komen dagen,” spreekt , “dat Ik voor David een **rechtvaardige Spruit** zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal **recht** en **gerechtigheid** doen op aarde.

Psalm 89:15 & 97:1-2

Gerechtigheid en recht zijn het fundament van Uw troon, goedertierenheid en trouw gaan voor Uw aangezicht uit.

regeert, laat de aarde zich verheugen en vele kustlanden zich verblijden. Donkere wolken zijn rondom Hem, gerechtigheid en recht zijn het fundament van Zijn troon.

Wat is

Recht & Gerechtigheid?

Instellen van **Recht** en **Gerechtigheid**

- Annuleren van schulden van de staat en individuen
- Bevrijding van slaven en vrijlating van gevangenen
- Teruggave van het land en erfelijk bezit aan de oorspronkelijke eigenaren
- Rectificatie van economisch onrecht – te hoge tarieven, oneerlijke gewichten en maten, etc.
- Instellen van wetten om de minder bedeelden te beschermen

Yoel HaLevi, Hebreeuwse geleerde

“Als je probeert om de betekenis van een woord te vinden, dan is de betekenis soms niet te vinden in een woordenboek, maar in een ander soort boek. Ik las een boek over recht in de wereld van de oudheid en stuitte op een goede uitleg van **het woord YoVeL- Jubeljaar**. Gewoonlijk wordt uitgelegd dat het woord verbonden is met het Aramese woord Yoevlah wat ram betekent, of nog preciezer, de hoorn van een ram die wordt gebruikt voor het bazuingeschal op Jom HaKippoerim om vrijheid uit te roepen over het land (Lev 25:9). In het Akkadisch komt ook het woord yabiloe voor wat hetzelfde betekent. In een andere context zien we dat het woord in het oude midden oosten ook werd gebruikt als symbool voor vrijheid, maar op een andere manier. Een ander woord met dezelfde wortel is Yoeval wat waterstroom betekent.” (Ramban over het vers).

- In het Akkadisch is het woord yabilitoe(m) – watergang (de woorden yabiloe/yabilitoe zijn eigenlijk hetzelfde maar bij de een staat een achtervoegsel waardoor er een ander woord ontstaat). Het idee is dat een vrij persoon als een waterstroom is die vrijelijk kan vloeien zonder te worden gestopt. Vrijheid is dan dat een persoon niet wordt tegengehouden om te zijn wie of wat hij wil. Wat de oorspronkelijke betekenis ook is, ze zijn allebei verbonden aan de Bijbelse gewoonte (misschien beide betekenissen), maar ik heb een persoonlijke voorkeur voor de tweede, omdat het gaat over de daadwerkelijke betekenis van wat wordt gedaan (vrijheid), en niet het gebruikte symbool (Sjofar)”.

<https://www.facebook.com/pages/Hebrew-in-Israel/277694812286028>

Instellen van **Recht** en **Gerechtigheid**

- Terugkeer van de ballingen naar het thuisland
- Herstel van de tempel
- Afschaffen van uitbuiting
- Eliminatie of straf voor de uitbuiters
- Instellen van gelijkheid voor alle mensen
- Verdeling van het land over de armen

Terminologie voor **Recht** en **Gerechtigheid**

- Recht en Gerechtigheid (*kittam u misharam shakanum*)
- Vriendelijkheid en Barmhartigheid
- Vrijheid verlenen (*andurarum shakanum*)
- Vestigen van Gerechtigheid (*misharam shakanum*)
- Vestigen van vrijheid

Terminologie voor **Recht** en **Gerechtigheid**

- Vestigen van Eerlijkheid
- “Oprecht” zijn
- Een koning die wordt gezien als “de zon” of als een licht dat straalt (Jes 58:8)
- Een koning die een “herder” wordt genoemd
- Het Goede Nieuws brengen (Jes 61:1)

Hoe **Recht** en **Gerechtigheid** werden gevestigd

- Proclamatie van vrijlating door een koninklijk figuur
 - Ezra 1:1
 - Jes 61:1 (Oude Midden Oosten, eis voor verzegeling, zie ook Jes 42:1)
- Teken van op handen zijnde vrijlating
 - Blazen van de sjofar (Lev 25:10, Jes 27:13, Amidah)
 - Een fakkel opheffen als proclamatie (Jes 62:1)
 - Een banier of paal bij de poort van de stad als daad van permanente bevrijding (Jer 4:6, 6:1; Jes 5:26, 11:12, 49:22, 62:10)

Ik was een tamboer-majoor voor
recht, vrede en gerechtigheid

I WAS A DRUM MAJOR FOR JUSTICE,
PEACE AND RIGHTEOUSNESS

Wat is

Recht & Gerechtigheid?

Instellen van **Recht** en **Gerechtigheid**

- Annuleren van schulden van de staat en individuen
- Bevrijding van slaven en vrijlating van gevangenen
- Teruggave van het land en erfelijk bezit aan de oorspronkelijke eigenaren
- Rectificatie van economisch onrecht – te hoge tarieven, oneerlijke gewichten en maten, etc.
- Instellen van wetten om de minder bedeelden te beschermen

Instellen van **Recht** en **Gerechtigheid**

- Terugkeer van de ballingen naar het thuisland
- Herstel van de tempel
- Afschaffen van uitbuiting
- Eliminatie of straf voor de uitbuiters
- Instellen van gelijkheid voor alle mensen
- Verdeling van het land over de armen

Terminologie voor **Recht** en **Gerechtigheid**

- Recht en Gerechtigheid (*kittam u misharam shakanum*)
- Vriendelijkheid en Barmhartigheid
- Vrijheid verlenen (*andurarum shakanum*)
- Vestigen van Gerechtigheid (*misharam shakanum*)
- Vestigen van vrijheid

Terminologie voor **Recht** en **Gerechtigheid**

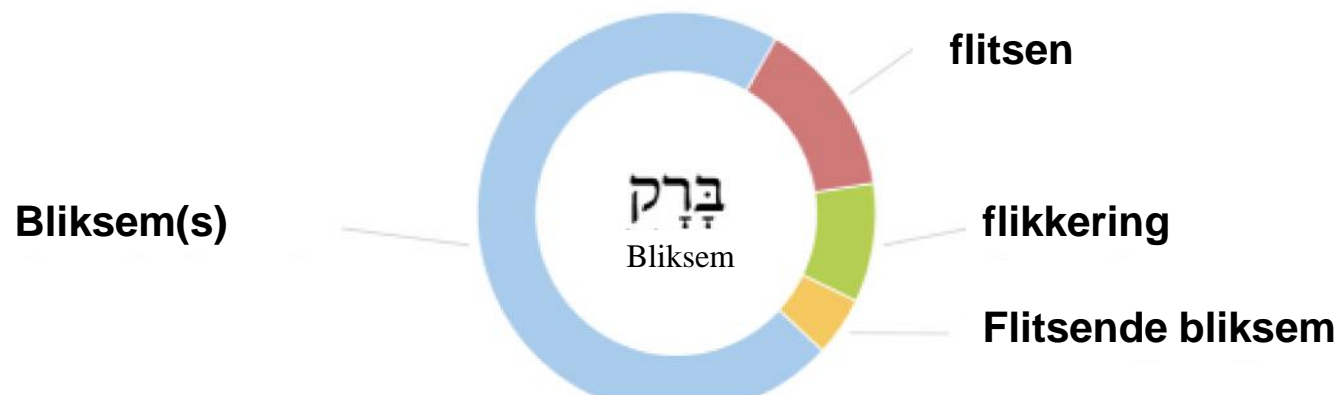
- Vestigen van Eerlijkheid
- “Oprecht” zijn
- Een koning die wordt gezien als “de zon” of als een licht dat straalt (Jes 58:8)
- Een koning die een “herder” wordt genoemd
- Het Goede Nieuws brengen (Jes 61:1)

Hoe **Recht** en **Gerechtigheid** werden gevestigd

- Proclamatie van vrijlating door een koninklijk figuur
 - Ezra 1:1
 - Jes 61:1 (Oude Midden Oosten, eis voor verzegeling, zie ook Jes 42:1)
- Teken van op handen zijnde vrijlating
 - Blazen van de sjofar (Lev 25:10, Jes 27:13, Amidah)
 - Een fakkel opheffen als proclamatie (Jes 62:1)
 - Een banier of paal bij de poort van de stad als daad van permanente bevrijding (Jer 4:6, 6:1; Jes 5:26, 11:12, 49:22, 62:10)

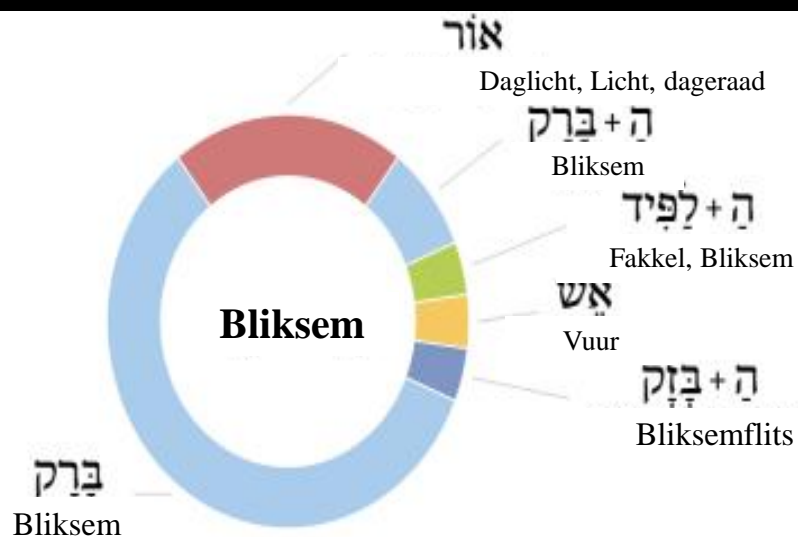
Exodus 19:16

En het gebeurde op de derde dag, toen het morgen werd, dat er op de berg donderslagen, **bliksemflitsen** en een zware wolk waren, en **zeer sterk bazuingeschal**, zodat al het volk dat in het kamp was, beefde

Exodus 19:16

En het gebeurde op de derde dag, toen het morgen werd, dat er op de berg donderslagen, **bliksemflitsen** en een zware wolk waren, en **zeer sterk bazuingeschal**, zodat al het volk dat in het kamp was, beefde

Genesis 15:17

En het gebeurde dat de zon onderging en het donker werd; en zie er was een rokende oven en een brandende fakkel, die tussen de stukken doorging.

Exodus 13:21

De HEERE ging vóór hen uit, overdag in een wolkkolom om hun de weg te wijzen, en 's nachts in een vuurkolom om hun licht te geven, zodat zij dag en nacht verder konden trekken.

Exodus 3:2

En de Engel van de HEERE
verscheen hem in een vuurvlam
uit het midden van de doornstruik.
Hij keek toe, en zie, de doornstruik
brandde in het vuur, maar de
doornstruik werd niet verteerd.

Openbaring 1:13-14

En te midden van de zeven
kandelaren zag ik iemand Die op
de Zoon des mensen leek,
gekleed in een gewaad tot op de
voeten en op de borst omgord
met een gouden gordel.
En Zijn hoofd en haar waren wit,
als witte wol, als sneeuw, en Zijn
ogen waren als een vuurvlam,

Jesjoea het Licht (vrijheid) van de Wereld

Johannes 8:12

Jesjoea dan sprak opnieuw tot hen en zei: Ik ben het Licht der wereld; wie Mij volgt, zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben.

Openbaring 2:18

En schrijf aan de engel van de gemeente in Thyatira: Dit zegt de Zoon van God, Die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als blinkend koper:

Openbaring 19:12

En Zijn ogen waren als een vuurvlam en op Zijn hoofd waren vele diademen, Hij had een naam, die opgeschreven was, en die niemand kent dan Hijzelf.

VUUR OP DE MENORAH EN HET ALTAAR

"Inscriptie op het Vrijheidsbeeld
Geef mij uw vermoeiden, uw armen,
Uw opeengepakte massa's, die
ernaar snakken om vrij te
kunnen ademen,
Het ellendige uitschot van uw
overvolle kusten,
Stuur ze, al die ontheemden, de door
de storm geteisterden, naar mij,
Ik hef mijn lamp naast de gouden
deur.

Hoe **Recht** en **Gerechtigheid** werden gevestigd

- Proclamatie van vrijlating/vrijheid door een Koninklijk figuur
- Jesjoea zei dat Hij was gezonden door Zijn Vader (Joh 5:30, Joh 5:36, Joh 14:24,
- Teken van komende vrijheid
 - Een banier of een paal bij de poort van de stad als daad van permanente vrijheid (Jer 4:6, 6:1; Jes 5:26, 11:12, 49:22, 62:10)

De Weg naar Jeruzalem

Locatie van de Kruisiging

Romeinen 3:21-26

Maar nu is **zonder de Wet gerechtigheid** van God geopenbaard, waarvan door de Wet en de Profeten is getuigd: namelijk **gerechtigheid** van God door het **geloof** in Jesjoea de Messias, tot allen en over allen die **geloven**, want er is geen onderscheid. Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van **God**, en worden **om niet gerechtvaardigd** door Zijn **genade**, door de **verlossing** in de Messias Jesjoea, Hem heeft **God openlijk aangewezen als middel tot verzoening**, door het **geloof** in Zijn bloed. Dit was om Zijn **rechtvaardigheid** te bewijzen vanwege het **voorbij laten gaan van de zonden die eertijds hadden plaatsgevonden** onder de verdraagzaamheid van God. Hij deed dit, om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen nu en in deze tijd, zodat Hijzelf rechtvaardig is én **rechtvaardigt** diegene die uit het geloof in Jesjoea is.

Het Kruis

Nu wordt het **oordeel** over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden. En Ik, als Ik van de aarde **verhoogd** ben, zal **allen naar Mij toe trekken**

Johannes 12:31-32

Want op die dag **zal de Wortel van Isaï er zijn. Die zal staan als banier bij de volken.** Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn.

Jesaja 11:10

Hoe **Recht** en **Gerechtigheid** werden gevestigd

- Verlenen van vrijheid en herstel van individuele rechten
 - Het individu is niet langer slaaf van een persoon of regering, maar een slaaf van zijn/haar God
 - Welk verband zien we met de Exodus?

Leviticus 25:42

Want zij zijn mijn dienaren, die Ik uit het land Egypte heb geleid. Zij mogen niet verkocht worden zoals men een slaaf verkoopt.

Was er geprofeteerd dat Jesjoea **Recht** zou vestigen?

- Jesaja 9:4-7
- Jesaja 51:4-5
- Jeremia 23:4-5
- Jeremia 33:15-16
- Ezechiël 45:7-12

Vrijheid in Jesjoea

- Romeinen 6:18-20, 8:2
- Galaten 2:4, 4:26, 5:1, 5:13
- Jacobus 1:25, 2:12
- 2 Petrus 2:19

Hoe vestigen we dan **Recht & Gerechtigheid**?

Er was een man in Caesarea, van wie de naam Cornelius was, een hoofdman over honderd van de afdeling die de Italiaanse genoemd werd, een vroom man, die met heel zijn huis God vreesde, **veel liefdegaven aan het volk gaf** en voortdurend tot God bad. Hij zag in een visioen duidelijk, ongeveer op het negende uur van de dag, dat er een engel van God bij hem kwam, die tegen hem zei: “Cornelius!” En hij hield de ogen op hem gericht en werd zeer bevreesd, en hij zei: “Wat is er heer?” En de engel zei tegen hem: **“Uw gebeden en uw liefdegaven zijn als gedachtenis opgestegen naar God.”**

Handelingen 10:1-4

Hoe vestigen we dan **Recht & Gerechtigheid**?

Niet de hoorders van de Torah zijn immers rechtvaardig voor Elohim, maar de daders van de Torah zullen gerechtvaardigd worden. Want wanneer heidenen, die de Torah niet hebben, van natura doen wat de Torah zegt, zijn zij, hoewel zij de Torah niet hebben, zichzelf tot Torah. **Zij tonen dat het werk van de Torah geschreven is in hun hart**. Daar getuigt ook hun geweten van, en hun gedachten onderling beschuldigen of ook verontschuldigen elkaar. Zo zal het gaan op de dag wanneer Elohim de verborgen dingen van de mensen zal oordelen door de Messias, overeenkomstig mijn Evangelie.

Romeinen 2:13-16

Wees daders van de Torah die als individu Recht en Gerechtigheid vestigen

- Geen afgoderij (Eze 18:5-9)
- Geen onttering van de vrouw van je naaste (Eze 18:5-9)
- Geen uitbuiting van de vreemdeling, wees, arme en weduwe
- Pleeg geen roof (Eze 18:5-9)*****
- Geef het vereiste terug aan de schuldenaar (Eze 18:5-9)
- Geef brood aan de hongerigen (Eze 18:5-9)
- Geef kleding aan de naakten (Eze 18:5-9)
- Vraag geen rente voor een lening [aan je broeder] (Eze 18:5-9)

Wees Daders van de Torah die Recht en Gerechtigheid vestigen als Individu

- Spreek recht tussen partijen (Eze 18:5-9)
- Vergiet geen onschuldig bloed (Jer 7:5-6)
- Bevrijd hen die zijn geroofd uit de hand van de onderdrukker (Jer 22:3-4)
- Betoon goedertierenheid en barmhartigheid (Zach 7:9-10)
- Bedenk geen kwaad tegen elkaar (Zach 7:9-10)
- Onderdruk je werknemers niet (Jes 58)
- Maak de boeien van onrecht en de banden van het juk los (Jes 58)

Wees Daders van de Torah die Recht en Gerechtigheid vestigen als Individu

- Breng de ontheemden in je huis (Jes 58)
- Kleed een naakte (Jes 58)
- Verberg u niet voor uw eigen vlees en bloed (Jes 58)
- Beschuldig een ander niet en spreek geen kwaad (Jes 58)
- Onderhoud de Sjabbat in uw huis (Jes 58)
- Wees een oog voor de blinde (Job 29:13-15)
- Wees een voet voor de kreupele (Job 29:13-15)
- Verdedig de zaak van de vreemdeling (Job 29:13-15)

Wees Daders van de Torah die Recht en Gerechtigheid vestigen als Individu

Wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon van Zijn heerlijkheid. En voor hem zullen alle volkeren bijeengebracht worden, en Hij zal ze van elkaar scheiden zoals de herder de schapen van de bokken scheidt, En Hij zal de schapen aan Zijn rechterhand zetten, maar de bokken aan Zijn linkerhand. Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechterhand zijn, 'Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is vanaf de grondlegging van de wereld *Want u wist wanneer u de Sjabbat moest houden en vervloekte uw familie, u had de juiste kalender berekend, u sprak de naam correct uit, u heeft elke niet kosjere voedseltoevoeging uitgezocht, u heeft elk gemeentelid weggetrapt die niet geloofde in uw theologie.....NEE*

Wees Daders van de Torah die Recht en Gerechtigheid vestigen als Individu

Wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon van Zijn heerlijkheid. En voor hem zullen alle volkeren bijeengebracht worden, en Hij zal ze van elkaar scheiden zoals de herder de schapen van de bokken scheidt, En Hij zal de schapen aan Zijn rechterhand zetten, maar de bokken aan Zijn linkerhand. Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechterhand zijn, **'Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is vanaf de grondlegging van de wereld.** Want Ik had honger en u heeft Mij te eten gegeven; Ik had dorst en u hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en u hebt Mij gastvrij onthaald; Ik was naakt en u hebt Mij gekleed; Ik ben ziek geweest en u hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen.

Mattheüs 25:31-39

Mattheüs 23:23

“Wee u schriftgeleerden en Farizeeërs, huichelaars, want u geeft tienden van de munt, de dille en de komijn, en u laat het belangrijkste van de Torah na: het **Recht** en de **Barmhartigheid** en het **Geloof**. *Deze dingen zou men moeten doen en die andere dingen niet nalaten.*”

Shabbat Shalom!

Wisdom in Torah

Wisdom in Torah
Ministries
Talmidim Teachers

WisdominTorah.com

Rooted-in-Torah.com

1400 BCE

Moshe Weinfeld

*Social Justice in Ancient Israel
and in the Ancient Near East*

וּשְׁנַיִם תִּצְדֹק צִדְקָה
יוֹם דָּרוֹר תִּקְרָא
חִירוֹת תִּקַּע לְקֹץ
עַד חֵי עֵטוֹן - ש
אֵל תִּזְכֹּר חֵטְא
וְגַל וְרֵשַׁע עֲבֹדוֹת
חֲסִידוֹת לְעַלְמֵי
עוֹלָם

**Sociale gerechtigheid in het Oude Israël en in het
Oude Midden Oosten** door Moshe Weinfeld

Deuteronomium 9:

16 Ik keek toe en zie: U had tegen de HEER, uw God, gezondigd; u had voor uzelf een gegoten kalf gemaakt. U was al snel afgeweken van de weg die de HEERE u geboden had.

Deuteronomium 10:

12 Nu dan, Israël, wat vraagt de HEERE, uw God, van u dan de HEERE, uw God, te vrezen, in al Zijn wegen te gaan, Hem lief te hebben en de HEERE, uw God, te dienen, met heel uw hart en met heel uw ziel,

13 en de geboden van de HEERE en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, in acht te nemen, u ten goede.

Jesjoea zei:

Johannes 14:6

Jesjoea zei tegen hem: **Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.** Niemand komt tot de Vader dan door Mij.

HOOFDSTUK 1

Het concept van sociale gerechtigheid werd in het Oude Israël en het Oude Midden Oosten uitgedrukt in een *hendiadys*

Hendiadys /hɛnˈdaɪ.ədɪs/; een Latijnse vorm van de Griekse frase ἓν διὰ δυοῖν, *hèn dià duoîn*, "één d.m.v. twee" is een stijlfiguur om iets te benadrukken — "De vervanging van een voegwoord door iets ondergeschikts". Het algemene idee is om twee woorden te gebruiken die zijn verbonden door het voegwoord "en" zonder dat het ene woord het andere bepaalt.

- Het meest gebruikte woord-paar dat op deze wijze in de Bijbel wordt gebruikt is **צְדָקָה**, “**Recht en Gerechtigheid**”, of **מִשְׁפָּט**, “**Gerechtigheid en Recht**”. Naast deze uitdrukking vinden we ook **צְדָקָה** of **מִשְׁפָּט**, “**Gerechtigheid en Billijkheid**”, woord-paren die in poëtische passages staan, en daarom voornamelijk voorkomen in parallelismen (zie Jes. 11:4, 33:15, 45:19; Ps. 9:9, 58:2, 98:9, en vergelijk Spr. 1:3, 2:9).
- Het woord-paar **צְדָקָה** // **מִשְׁפָּט** vinden we in de lijst van de goden van Ugarit, en werd later ook behouden door de Feniciërs, getuige Philo van Byblos.
- De termen **צְדָקָה** // **מִשְׁפָּט**, “**gerechtigheid en oprecht**”, komen ook voor in de Ugaritische literatuur en in Fenicische inscripties, en dus is **het woord-paar al ouder dan de Israëlitische literatuur**. Ook vinden we het woord-paar **צְדָקָה** // **אֱמֻנָה** of **מִשְׁפָּט** // **אֱמֻנָה**, “**Gerechtigheid en waarheid**” (1 Kon 3:6; Jes. 11:5, 59:4; Ps. 85:12, 66:13; Zach. 8:8), dat qua betekenis overeenkomt met het Akkadische woord-paar *kittum u mīšarum*, lit. “*waarheid en billijkheid*”.

A. De term

- A. De term *kittum* kan verwijzen naar een karaktereigenschap die God aan een koning geeft: “O God, geef de koning Uw recht (*kittum*), en Uw gerechtigheid aan de zoon van de koning (*šarum*), dan zal hij over uw volk rechtspreken met gerechtigheid (*kittum*), en over Uw ellendigen (armen) met recht (*kittum*)” (Ps. 72:1–2). Er staat dus dat God de koning recht en gerechtigheid verleent, *d.w.z., een gevoel voor recht waarmee hij rechtvaardig kan rechtspreken over het volk en de armen.*
- *Zo betekent ook kittum u mīšarum een gevoel voor recht, d.w.z. een karaktereigenschap, verkregen via de goden. Over over Hammurabi wordt bijv. gezegd dat Shamash hem waarheid (kinātum) gaf, terwijl over Shamash zelf wordt gezegd dat hij kittum u mīšarum heeft ontvangen. Ashurbanipal schrijft in één van zijn brieven dat de goden hem kittu mīšaru hebben gegeven, “waarheid en billijkheid”.*

- Recht en Gerechtigheid worden in Ps 33:5 gezien als een verheven, goddelijk ideaal: Over God wordt gezegd dat Hij Gerechtigheid en Recht liefheeft. (Vgl. de tiende zegening in de Achttien Zegeningen van het Joodse dagelijkse gebed: “Gezegend bent U, O HEER, de Koning die Recht en Gerechtigheid liefheeft” []).
- Over de Mesopotamische godin Astarte wordt ook gezegd dat ze *mīšarum* liefheeft, en over Nebukadnezar, de koning van Babylon wordt gezegd dat hij *Waarheid en Gerechtigheid* liefhad, *rā'im kittu u mīšaru*. Ook de Assyrische koning Ashurbanipal is er trots op dat hij *kidinnūtu*, *vrijheid* (let. “de rechten van bescherming”), die de inwoners van de heilige steden ontvingen, liefhad. (zie onder)

- In een ander Bijbelvers vinden we expliciet de parallel tussen *tsedeq*, “Recht en Gerechtigheid”, aan de ene kant, en *tsedeq*, “billijkheid”, aan de andere kant: “... U hebt een billijk (*tsedeq*) bestuur gevestigd, Ú hebt recht en gerechtigheid (*tsedeq*) gedaan in Jakob” (Ps. 99:4). Uit dit vers kunnen we ook de Koninklijke aspecten van recht en gerechtigheid halen.
- Zoals bij het Mesopotamische *mīšarum*, dat geldig wordt wanneer de koning wordt gekroond, zien we ook hier dat God recht, gerechtigheid en billijkheid zal instellen in Jakob nadat hij gaat regeren en wordt verhoogd door de mensen (Ps. 99:1–4). Zoals bij de verordening van het Mesopotamische *mīšarum* werd ingesteld door het uitvaardigen van een aantal regels, worden billijkheid, recht en gerechtigheid ook hier gevolgd door het geven van verordeningen en wetten aan Mozes en Aäron (vs. 7).

B.

- B. , en kittum u mīšarum, worden gezien als een sociaal ideaal, in de lijn van barmhartigheid en goedertierenheid. Zo is goedertierenheid en waarheid, in Jesaja 16:5 (NBG), bij de vestiging van de troon van David, bijvoorbeeld verbonden met de eis van recht en gerechtigheid: “dan zal op goedertierenheid () een troon worden gevestigd en in getrouwheid () zal daarop in Davids tent zetelen Eén, Die richt en Die het recht () zoekt en Die Zich haast gerechtigheid () te oefenen”. Elders zegt de profeet dat de troon van koning David gevestigd was door recht en gerechtigheid (Jes. 9:6). Het feit dat de vestiging van een troon door recht en gerechtigheid synoniem is aan de vestiging door barmhartigheid en goedertierenheid vinden we ook terug in het boek Spreuken. In Spr 20:28 staat dat de troon wordt gevestigd door , goedertierenheid, terwijl elders de troon wordt gevestigd door gerechtigheid (Spr 25:5, verg. 16:12). Een soortgelijk verband vinden we bij de troon van God: zijn het fundament van Uw troon; gaan voor Uw aangezicht uit” (Ps. 89:15).

Vriendelijkheid en waarheid en barmhartigheid
worden in de Bijbel vaak genoemd in relatie
tot recht of gerechtigheid.

- Ps 33:5, 89:15;
- Jer 9:23;
- Hos 2:21, 12:7;
- Mic 6:8)

(Oude Midden Oosterse gedachten) en Daden van Goedertierenheid

- *kittum mīšarum is in Mesopotamië ook verbonden met daden van goedertierenheid. In het naschrift van zijn Reglement, zegt Hammurabi dat hij, door het geven van wetten, zijn volk heeft geleid op de weg van waarheid en het pad van goedertierenheid.*
- *Elders zegt hij dat hij kittum u mīšarum in het land heeft ingevoerd, en in goedertierenheid met het volk omging (col. v, ll. 20–24).*
- *Ashurbanipal zegt dat de goden hem een vooraf bepaalde goedertierenheid (šīmat damiqtim) gaven, en hem met kittum u mīšarum hebben geschapen.*

C. De praktische toepassing van

- C. De praktische toepassing van stemt overeen met hoe je de term idealiter toepast: Het verwijst naar hoe je er in de sociale omgeving mee omgaat, met name wanneer het paar in samenhang wordt gevonden met het concept van ***“weg” (manier) van leven.***

- De eerste keer dat de term **gerechtigheid** in de Bijbel wordt gebruikt is in Gen 18:19, waar het begrip in verband wordt gebracht met het woord **recht**. “opdat hij ... bevel zou geven om de weg (**recht**) van JHWH in acht te nemen, door gerechtigheid en recht te doen, ...”.
- Dit vers, dat gaat over de zonden van Sodom (Gen 18:20–21), benadrukt de opdracht van de Israëlieten om sociale gerechtigheid te doen, in tegenstelling tot de Sodomieten die “de armen en behoeftigen niet ondersteunden” (Eze. 16:49).

- Andere verzen spreken ook over de weg, of het pad van recht en gerechtigheid: zie bijv. “... opdat zij de paden () van recht in acht nemen. Hij bewaart de weg () van Zijn gunstelingen. Dan zul je gerechtigheid () en recht () begrijpen, en billijkheid (), op elk goed spoor ()” (Spr 2:8–9).
- Het pad () van de rechtvaardige is geheel effen, recht is het spoor () dat u voor de rechtvaardige baant. (Jes 26:7);
- De weg van vrede kennen zij niet, er is geen recht in hun sporen (). Zij gaan kromme paden; ieder die ze betreedt, kent de vrede niet. Daarom is het recht () ver van ons en bereikt de gerechtigheid () ons niet. (Jes 59:8–9).

Reglement van Hammurabi

- “Hij leidt mij in het spoor van gerechtigheid” (Ps. 23:3) is parallel aan de frase uit het Reglement van Hammurabi die we hierboven aanhaalden: “Hij leidde de mensen in de weg van de waarheid”. In feite is het Mesopotamische verslag van kittum u mīšarum zelf verbonden aan het woord “weg”.
- Zo vinden we in Mesopotamië dus vaak de frase ḥarran/uruḥ kitti u mīšari, “de weg van waarheid en billijkheid”: De verbinding tussen wet of gewoonte en het concept van de “weg” wordt hierboven impliciet in de Elamitische term kubussûm genoemd, en het wordt op dezelfde wijze weergegeven in de term kibsum, wat ook “weg” betekent. Beiden zijn afgeleid van het werkwoord kabāsu, “lezen” (vgl. Hebreeuwse קָבַשׁ, en het late Hebreeuws קָבַשׁ, “weg”), en net zoals de term קָבַשׁ, afgeleid van het Hebreeuwse לָקַח, “lopen”, verwijzen ze naar een levenswandel die verbonden is met naleven van rechtvaardige wetten.

- In het naschrift van het Reglement van Hammurabi wordt expliciet verwezen naar rechtvaardig handelen als: *dīnāt mīšarim ša Hammurabi šarrum lēûm ukinnuma mātam ūsam kīnam rīdam damqam ušašbitu,*

“De billijke wetten werden vastgelegd door de machtige koning Hammurabi, die het land leidde in de weg van waarheid en het pad van vriendelijkheid”. (xxiv b:1–8).

- Evenzo zegt Hammurabi dat de stila waarop hij de wetten heeft aangebracht aan zijn koninklijke opvolger de weg zal tonen hoe hij de wet en het recht moet uitvoeren (*kibsam rīdam, col. xxvi blz:75–85*).
- *Het recht en de gerechtigheid die een god aan zijn schepselen betoont, wordt ook wel de manier genoemd waarop hij hen de weg toont.*

We gaan nu proberen deze zienswijze te onderbouwen.

- De vestiging van een troon met **rechtvaardigheid** en **geloof** (R&G) is synoniem met een vestiging met **rechtvaardigheid**, “goedertierenheid (GT)”, of **rechtvaardigheid** en **geloof**, “goedertierenheid en waarheid (Jes 16:5; Spr 20:28). Zo is ook **rechtvaardigheid** (GT) verbonden aan **rechtvaardigheid** en **geloof** (R&G) of parallel daaraan; bijvoorbeeld: “Hij heeft **rechtvaardigheid** en **geloof** (G&R) lief, de aarde is vol van de **goedertierenheid** (GT) van JHWH”. (Ps 33:5)
- “**rechtvaardigheid** en **geloof** (G&R) zijn het fundament van Uw troon, **rechtvaardigheid** en **geloof** (GT en trouw) gaan voor Uw aangezicht uit” (Ps. 89:15); “Die **goedertierenheid** (GT) bewijst, **rechtvaardigheid** en **geloof** (R&G) op de aarde doet” (Jer 9:23); “... **rechtvaardigheid** (R) te doen, **goedertierenheid** (GT) lief te hebben” (Mic 6:8; verg. Hos. 12:7; Ps. 101:1); “Ik zal u tot Mijn bruid nemen in **rechtvaardigheid** en in **geloof** (G&R), in **rechtvaardigheid** (GT) en in **geloof** (barmhartigheid)” (Hos. 2:18); “Wie **rechtvaardigheid** en **geloof** (G>) najaagt,” (Spr 21:21).

Wat is de WEG van God?

Genesis 18:19

Want ik heb hem uitgekozen, opdat hij aan zijn kinderen en zijn huis na hem bevel zou geven om de weg van de JHWH in acht te nemen, door gerechtigheid en recht te doen, opdat de JHWH over Abraham zal brengen wat Hij over hem gesproken heeft.

In Gods wegen wandelen

- Och ... was Israël in mijn wegen gegaan! (Ps. 81:14);
- Als u in Mijn wegen gaat, en als u uw taak ten behoeve van Mij vervuld (Zach. 3:7);
- God liefhebben, door alle dagen in Zijn wegen te gaan (Deut. 19:9);
- En zullen wij Zijn paden bewandelen (Mic. 4:2);
- Maar in Zijn wegen gaan (Ps. 119:3);
- Welzalig is eenieder die JHWH vreest, die in Zijn wegen gaat (Ps. 128:1);
- En houd u aan Zijn weg (Ps. 37:34);
- Om de weg van JHWH in acht te nemen (Gen. 18:19);
- Hij heeft mijn weg volkomen gebaad (2 Sam. 22:33);
- Maak Uw weg voor mij recht (Ps. 5:9).

Het karakter van Gods wegen

- Gods weg is volmaakt (2 Sam 22:31; Ps 18:30);
- De wegen van JHWH zijn immers recht (Hos 14:10);
- O God, in heiligheid is Uw weg (Ps 77:13);
- Rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen (Opb 15:3);
- Omdat al Zijn daden waarheid zijn en Zijn paden gerechtigheid (Dan 4:37);
- Alle paden van JHWH zijn goedertierenheid en trouw (Ps 25:10);
- Gerechtigheid zal voor hem uitgaan, en Zijn schreden richten op de weg (Ps 85:14);

- Uw wegen zijn niet Mijn wegen (Jes. 55:8);
- Mijn weg is niet recht? Zijn niet veeleer uw wegen onrecht? (Eze. 18:25; Eze. 18:29);
- Want zoals de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen (Jes. 55:9);
- Hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! (Rom. 11:33);
- De eeuwige wegen zijn van Hem (Hab. 3:6);
- De weg van de is niet recht, terwijl hun eigen weg niet recht is (Eze. 33:17; Eze. 33:20).

De weg van God bereiden

- Ik zend Mijn engel, die voor Mij de weg bereiden zal (Mal 3:1);
- Hij zal de weg voor u gereed maken (Mat. 11:10);
- Ik zend Mijn engel voor uw aangezicht, die voor U uit de weg gereed zal maken (Markus 1:2);
- Ik zend mijn engel voor Uw aangezicht, die voor U uit Uw weg gereed zal maken (Lukas 7:27).

Gods wegen kennen

- JHWH, Leer mij Uw weg,(Ps. 27:11);
- Maak mij Uw wegen bekend (Exod. 33:13; Ps. 25:4; Ps. 86:11);
- Dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen (Jes. 2:3; Mic. 4:2);
- Hij leert zachtmoedigen Zijn weg. (Ps. 25:9);
- We weten dat U ... de weg van de waarheid onderwijst (Mat. 22:16; Markus 12:14; Lukas 20:21);
- Dan zal men op de aarde Uw weg kennen (Ps. 67:2);
- Hij heeft aan Mozes Zijn wegen bekendgemaakt (Ps. 103:7);
- En waar Ik heen ga, weet u, en de weg weet u (Johannes 14:4);
- En zij kennen Mijn wegen niet (Ps. 95:10; Heb. 3:10);
- Wij weten niet waar U heengaat, en hoe kunnen wij de weg weten? (Joh 14:5).

De Weg

- ‘De Weg’ (Hand 9:2; Hand 19:9; Hand 19:23; Hand 22:4; Hand 24:14; Hand 24:22);
- Vanwege hen zal de weg van de waarheid gelasterd worden (2 Pet. 2:2);
- Het zou immers beter voor hen geweest zijn dat zij de weg van de gerechtigheid niet gekend hadden (2 Pet. 2:21).

Les Twee
Recht en Gerechtigheid
als
Taak van de Koning

De vestiging van een
rechtvaardige samenleving
is de verantwoordelijkheid
van de koning

Jesjoea onze Koninklijke Boodschapper Onderwijst de Koningen G & R

Mattheüs 6:33

Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn
gerechtigheid, en al deze dingen zullen erbij
gegeven worden.

*****Lees het hele hoofdstuk*****

Tekenen van de Verschijning van de Dajjal en Zijn Vernietiging

De Vernietiging van Al-Masih Ad-Dajjal

Zoals in de Hadith is opgeschreven door An-Nawwas bin Sam'an, zal de Dajjal in het land worden gedood door de handen van Jezus, de zoon van Maria.

De dood van de Dajjal zal plaatsvinden nadat de engelen hem richting Ash-Sham hebben gestuurd, weg van de buitenwijken van Madinah. Hij zal verdwijnen in Ash-Sham nabij de oostelijke deur van Lud in Palestina, moge Allah het teruggeven aan de Moslims.

Voordat we het hebben over de tweede komst van Jezus, de zoon van Maria, noemen we het verhaal van Al-Mahdi, Muhammad bin Abdillah.

Al-Mahdi zal vlak voor de komst van Jezus verschijnen, alaihis salam. Hij zal het Moslimvolk op een rechtvaardige en vriendelijke manier leiden en de regering van Allah vestigen. Er zal opnieuw een rechtvaardig kalifaat zijn nadat de aarde zijn deel aan onrecht en tirannie heeft ondergaan. Jezus, alaihis salam, de zoon van Maria, zal voor hem bidden. Eén van de eigenschappen van Al-Mahdi is dat hij onbeperkt geld zal uitgeven aan zijn onderdanen, naast vele andere rechtvaardige daden die in verschillende juiste hadiths zijn genoemd.

Bij de aankondiging van Davids regering
wordt gezegd dat hij

2 Samuël 8:15

Zo regeerde David over heel Israël, en David deed
recht en gerechtigheid aan geheel zijn volk.

Er wordt gezegd dat God Salomo koning maakte
“om recht en gerechtigheid te vestigen”

1 Koningen 10:9

Geloofd zij Jahweh, uw God, Die behagen in u heeft gehad, door u op de troon van Israël te zetten!

Omdat Jahweh Israël voor eeuwig liefheeft, daarom heeft Hij u tot koning aangesteld, om recht en gerechtigheid te doen.

Recht & Gerechtigheid De Taak van de Koning

- Jeremia roept de koningen van Juda op om “recht en gerechtigheid te doen” (Jer. 22:3).
- Dezelfde profeet Jeremia getuigt dat Josia dat deed (Jer. 22:15).
- In het Lied van de Knecht des HEEREN in Jesaja 42:1 e.v., wordt de Knecht beschreven als een Koninklijk figuur die recht spreekt over de volken (vs 1) en de gevangenen uitleidt (vs 7), daarna staat er “totdat Hij het recht op aarde zal hebben gevestigd (“geplaatst”) (vs 4), dat parallel loopt aan de Akkadische term voor het instellen van sociale hervormingen: *mīšaram ina mātīm šakānum*, “om *mīšarum* (billijkheid) te vestigen in het land”.

De kwalificaties van Jesjoea als Messias moeten aan deze standaard worden gemeten

De hierboven aangehaalde verzen laten zien dat de concepten en “Recht en Gerechtigheid”, in deze context verwijzen naar de daden van bevrijding die in essentie overeenkomen met het type van *mīšarum en de bevrijdingen uit Mesopotamië en Egypte.*

De rechtvaardige Spruit van David

Jeremia 23:

5 Zie, er komen dagen, spreekt JHWH, dat Ik voor David een rechtvaardige SPRUIT zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde.

6 In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen. Dit zal Zijn Naam zijn waarmee men Hem zal noemen: **“De HEERE ONZE GERECHTIGHEID.”**

- Het gedeelte dat hier en in Jeremia 23:5, 33:15 wordt gebruikt: “zal recht en gerechtigheid doen op aarde”, komt overeen met het Babylonische idioom: *mīšaram ina mātīm šakānum*, dat eerder werd genoemd. **Deze frase verwijst naar de instelling van juiste verhoudingen in de maatschappij door de koning.**

De Kroningspsalm

Psalm 99:

1 Jahweh regeert; laat de volkeren sidderen. Hij troont tussen de cherubs; laat de aarde beven.

2 Jahweh is groot in Sion, Hij is verheven boven alle volken.

3 Laten wij Uw grote en ontzagwekkende naam loven. Heilig is Hij.

4 Loof de macht van de Koning, Die het recht liefheeft. U hebt een billijk bestuur gevestigd, U hebt recht en gerechtigheid gedaan in Jakob.

5 Roem Jahweh onze God; buig u neer voor de voetbank van Zijn voeten. Heilig is Hij.

Waarom zal Jesjoea onze Bevrijder, Redder, Verlosser en Herder zijn?

- De tweede frase uit 2 Samuël 8:15 die we nu analyseren, “(en David deed recht en gerechtigheid aan heel zijn volk”, is volgens ons gebaseerd op de mīšarum traditie. Dit wordt bevestigd door de mīšarum formule van de oude Babylonische koning Ammišaduqa: “de ingestelde mīšarum voor heel het volk”. 2 Samuël 8:15 verwijst dus naar de bevrijdingen die David uitvoerde nadat hij de troon besteeg, en het laat een gewoonte zien die bekend is uit Mesopotamië: de instelling van mīšarum na de kroning. Elke andere uitleg van dit vers geeft geen plausibele verklaring waarom de kroning van David en de instelling van recht en gerechtigheid direct na elkaar worden genoemd.
- De traditie dat David “recht en gerechtigheid” vestigde werd in Israël lange tijd in ere gehouden, en is geworteld in het profetische vergezicht dat een toekomstige koning zal opstaan die op David zal lijken, en die ook “recht en gerechtigheid” zal vestigen in Israël. (Zie Jes 9:6, 16:5; Jer 23:5, 33:15).

Salomo Bad voor Recht & Gerechtigheid

Psalm 72:1 <Door Salomo.> O God, geef de koning Uw recht en Uw gerechtigheid aan de zoon van de koning.

2 Dan zal Hij over Uw volk rechtspreken met gerechtigheid en over Uw ellendigen met recht.

3 De bergen zullen voor het volk vrede dragen en de heuvels met gerechtigheid.

4 Hij zal de ellendigen van het volk recht doen. Hij zal de kinderen van de arme verlossen, en de onderdrukker verbrijzelen

Analyse van G & R in een Regeringsomgeving

A. “Dan zal Hij over Uw volk rechtspreken met gerechtigheid en over Uw ellendigen met recht.” (v. 2) en “Hij zal de ellendigen van het volk recht doen. Hij zal de kinderen van de arme verlossen, en de onderdrukker verbrijzelen” (v. 4) zijn parallel aan de formule die wordt aangehaald met betrekking tot de *mīšarum* in Mesopotamië, namelijk: *dânu dīn enši ḥabāli*, “om recht te spreken over de zaak van de ellendigen en onderdrukten”, wat primair betekent dat de last van de armen wordt verlicht middels Koninklijke besluiten. Door *mīšarum* uit te roepen zoekt de koning van Mesopotamie een manier om de ellendigen en de armen te redden van hun machtige onderdrukkers.

Jesjoea zei:

Lukas 4:

18 “De Geest van de Heere is op Mij, omdat Hij Mij gezalfd heeft; Hij heeft Mij gezonden om de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart,

19 om aan gevangenen vrijlating te prediken en aan blinden het gezichtsvermogen, om verslagenen weg te zenden in vrijheid, om het jaar van het welbehagen van de Heere te prediken.” {Jesaja 61:1-2}

Zo spreekt Hammurabi:

- In de inleiding van zijn reglement staat dat het doel ervan is “dat de sterken de zwakken niet zullen verdrukken”, *dannum enšam ana lā ḥabālim*. In onze Psalm wordt inderdaad de verantwoordelijkheid van de koning beschreven om de arme te redden van de sterke verdrukker:

Psalm 72:12–14

- Want hij zal de arme redden die om hulp roept, en de ellendige, en wie geen helper heeft. Hij zal de geringe en de arme sparen en de ziel van de armen verlossen. Hij zal hun ziel van list en geweld bevrijden.

Jeremia spreekt de koningen van Juda op een vergelijkbare manier aan, en eist van hen dat ze “recht en gerechtigheid” vestigen: “Doe recht en gerechtigheid, red wie beroofd is uit de hand van wie onderdrukt. Buit een vreemdeling, een wees en een weduwe niet uit”
(Jer 22:3).

Jeremia 22:

1 Zo zegt Jahweh: Daal af naar het huis van de koning van Juda en spreek daar dit woord

2 en zeg: Hoor het woord van Jahweh, koning van Juda, die zit op de troon van David, u, uw dienaren en uw volk, die door deze poorten binnenkomen.

3 zo zegt Jahweh: Doe recht en gerechtigheid. Red wie beroofd is uit de hand van wie onderdrukt. Buit een vreemdeling, een wees en een weduwe niet uit. Doe niemand geweld aan en vergiet geen onschuldig bloed in deze plaats.

4 Want als u dit woord metterdaad zult doen, dan zullen door de poorten van dit huis koningen binnengaan die in Davids plaats zitten op zijn troon, rijdend op wagens en op paarden, hij, zijn dienaren en zijn volk.

5 Maar als u naar deze woorden niet luistert, heb ik bij Mijzelf gezworen, spreekt Jahweh, dat dit huis tot een puinhoop zal worden.

6 Want zo zegt Jahweh over het huis van de koning van Juda: Een Gilead bent u voor Mij, [en] de top van de Libanon; [maar] voorwaar, Ik maak van u een woestijn, [en] onbewoonbare steden.

Het uitroepen en de betekenis ervan in de context van het Oude Midden Oosten

- Recentelijk is een profetische tekst van Mari gepubliceerd, die ook spreekt over rechtvaardig handelen tegenover onderdrukten: “Als een onderdrukte vrouw of man u om hulp roept, sta dan op en doe hem recht”, wat natuurlijk betekent dat je hem of haar redt. Vergelijk dat met wat er in Exo 22:22-23 wordt gezegd over de vreemdeling, de wees en de weduwe: “Als u hen maar enigszins onderdrukt en zij maar enigszins tot Mij om hulp roepen, zal Ik hun roep zeker verhoren”, en over de arme in Exo 22:27: “Wanneer hij tot Mij om hulp roept, zal het gebeuren dat ik zal horen, want Ik ben genadig”.
- Deze motieven vinden we vaak terug in de proclamaties van de koningen van Mesopotamie. Urukagina / Uruinimgina, in het derde millennium v.Chr, belooft zijn god Ningirsu dat hij de weduwe en de wees niet zal overleveren aan de machtigen. Zo beweert ook Urnamu, de wetgever en reformator (2111–2094 v.Chr), dat hij de wees en weduwe niet heeft overgegeven aan de rijken en machtigen.

“Zij zullen u vrezen als de zon” (Psalm 72:5)

- In de inleiding op CH, schittert Hammurabi als de zon, nadat hij al het kwaad heeft verdreven en de zwakken heeft gered uit de hand van de sterken:
- (Hij deed een beroep op mij) om *mīšarum in het land te doen bloeien, om het kwaad te verdrijven en hem die kwaad doet, zodat de sterken de zwakken niet onderdrukken, maar zullen schijnen als de zon op de donkerharigen, en het land doen oplichten (1:32–44).*

Les 3

Recht en Gerechtigheid
als taak van
de Eindtijd Koning

Gerechtigheid en Recht

- Verzen die aangeven dat Koning David en andere koningen R&G uitoefenden
- Verzen die aangeven dat JHVH R&G doet
- Verzen die aantonen dat de beloofde Messias R&G moet vervullen
- Vers in Ezechiël waarin staat dat R&G wordt gevestigd in het Koninkrijk

Gerechtigheid en Recht

- Verzen die R&G uitleggen
- Vergelijking met Oude Midden Oosterse teksten over R&G
- G&R Definiëren
- Voorbeelden van R&G in de Torah
 - Sjemieta (Sabbatsjaar) en Yovel (Jubeljaar)
 - Belang van Sjofar, Fakkels en Banieren
- Profeten spreken zich uit tegen het gebrek aan R&G
- Jesjoea's daden die R&G herstellen
- Cornelius en zijn R&G

De betekenis van een woord begrijpen

- Woordenboeken
- 1e gebruik van het woord
- Context van het gebruik
- Wettige context
- Culturele context
- Vergelijk het Grieks uit de Septuaginta (LXX) met het Hebreeuws

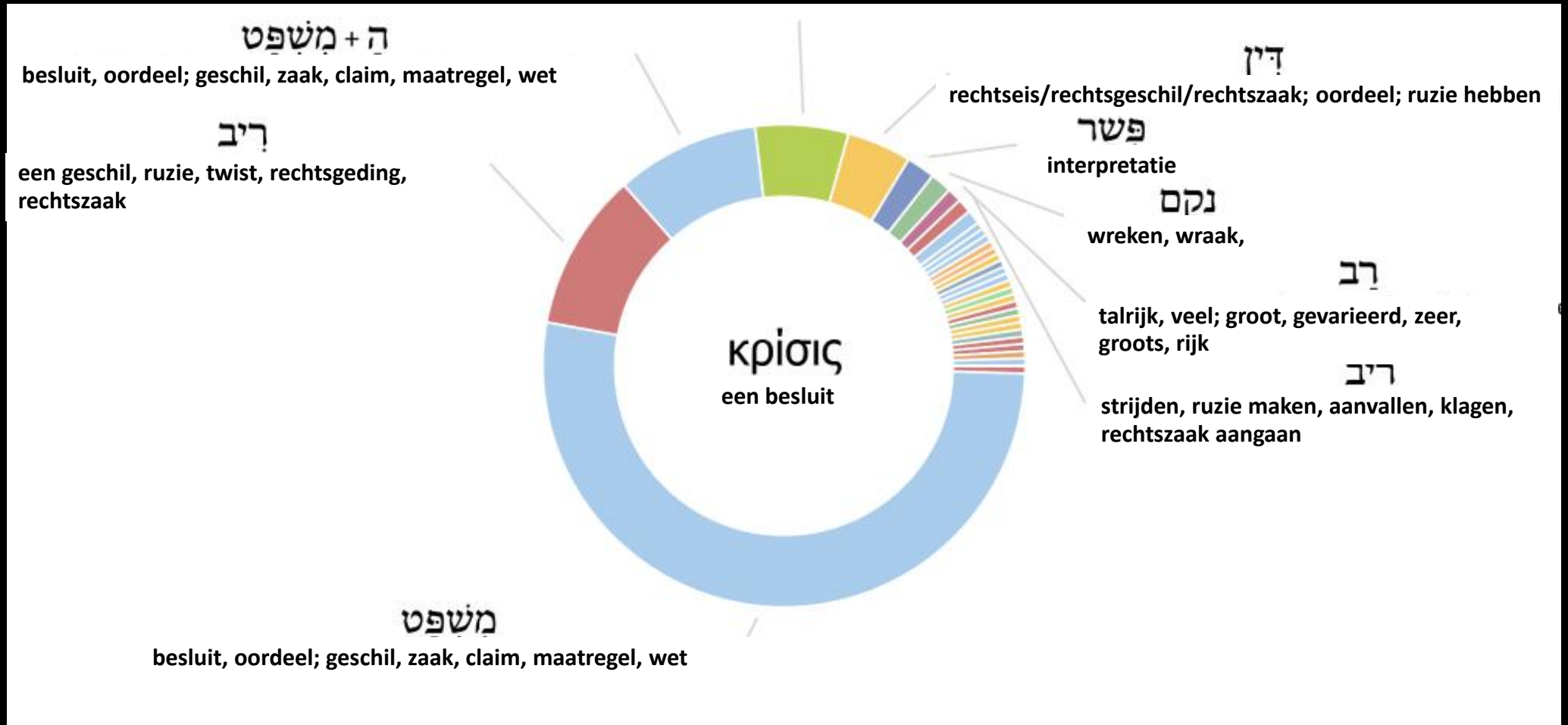
Voorbeeld:

“Recht” of “Gebruik”

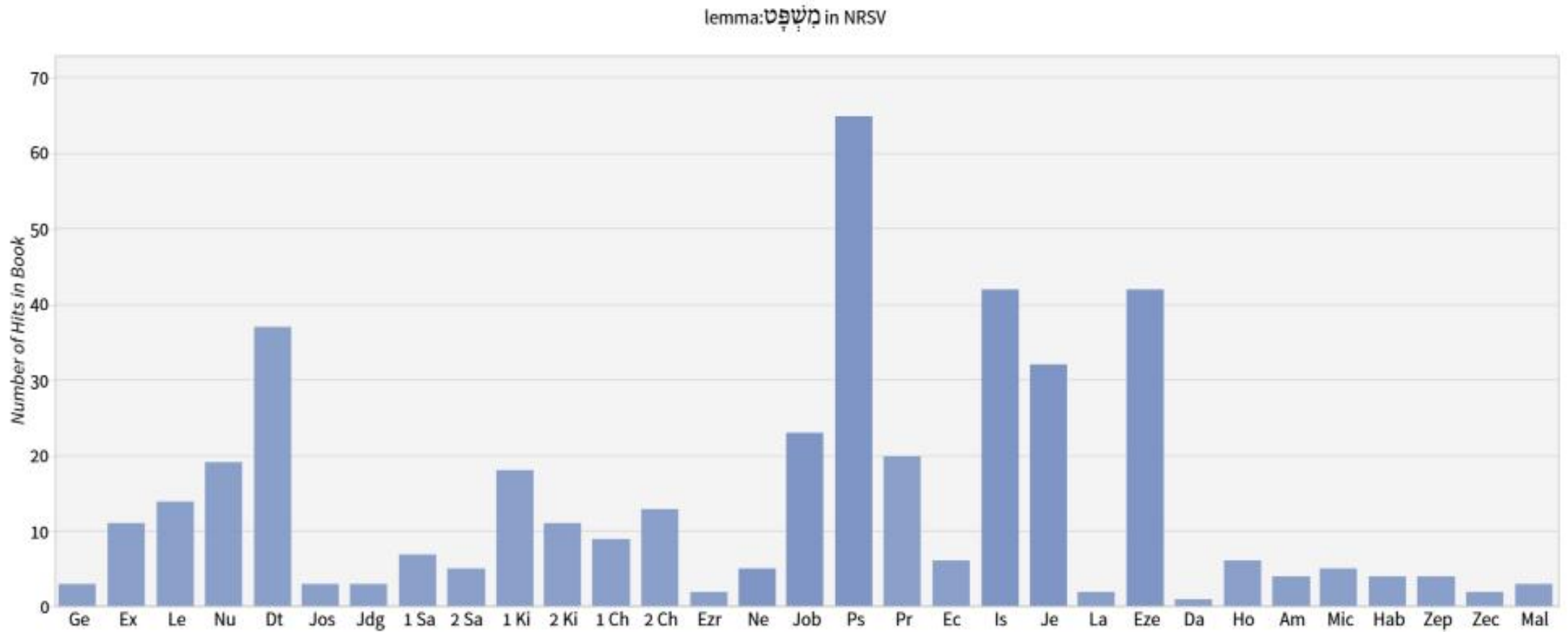
Correct

- Oriëntatie t.o.v. een object
- Aanspraak
- Ritueel
- Rechtse partij
- Rechtersvoet eerst
- Rechterhand van de Koning

Recht

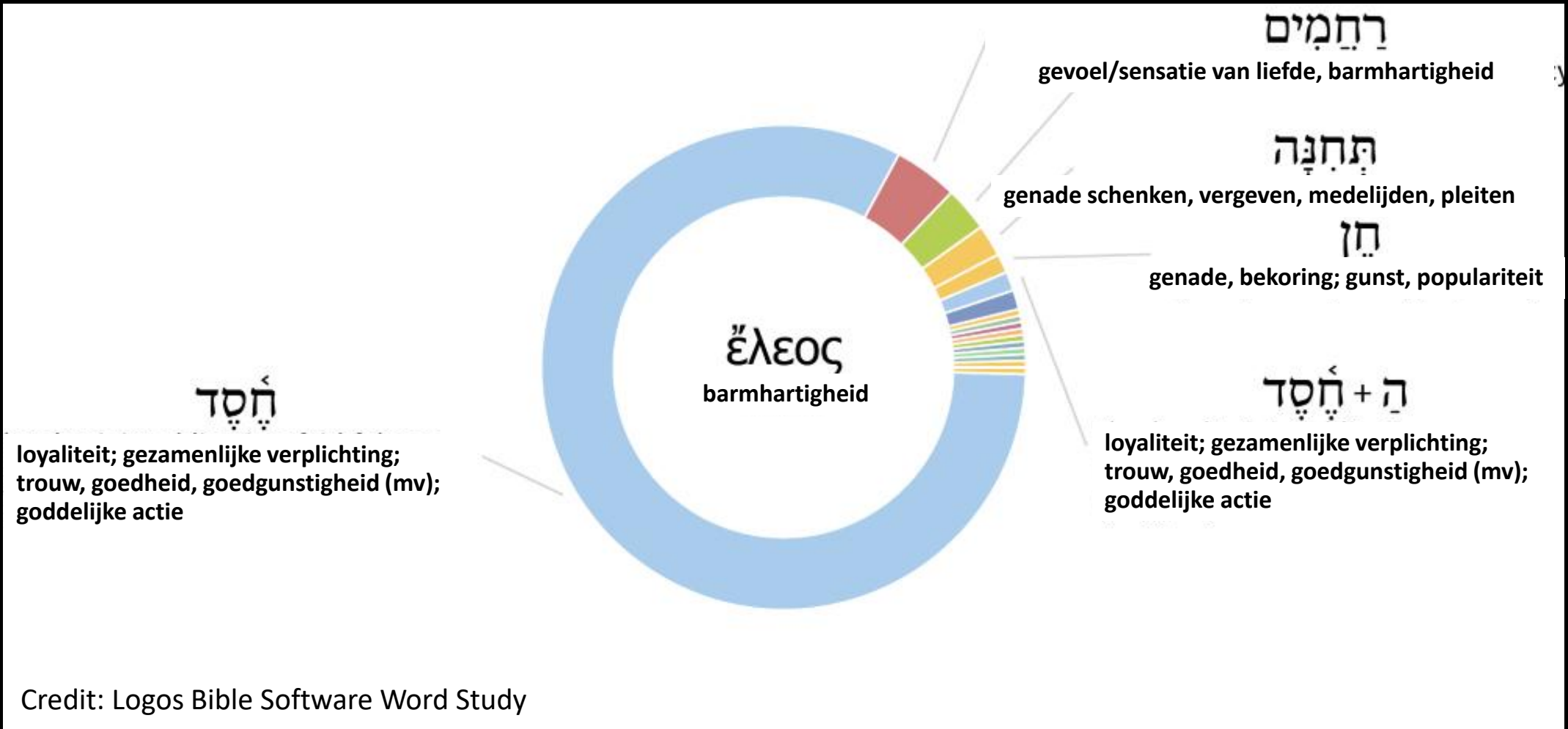

Recht *mishpat*

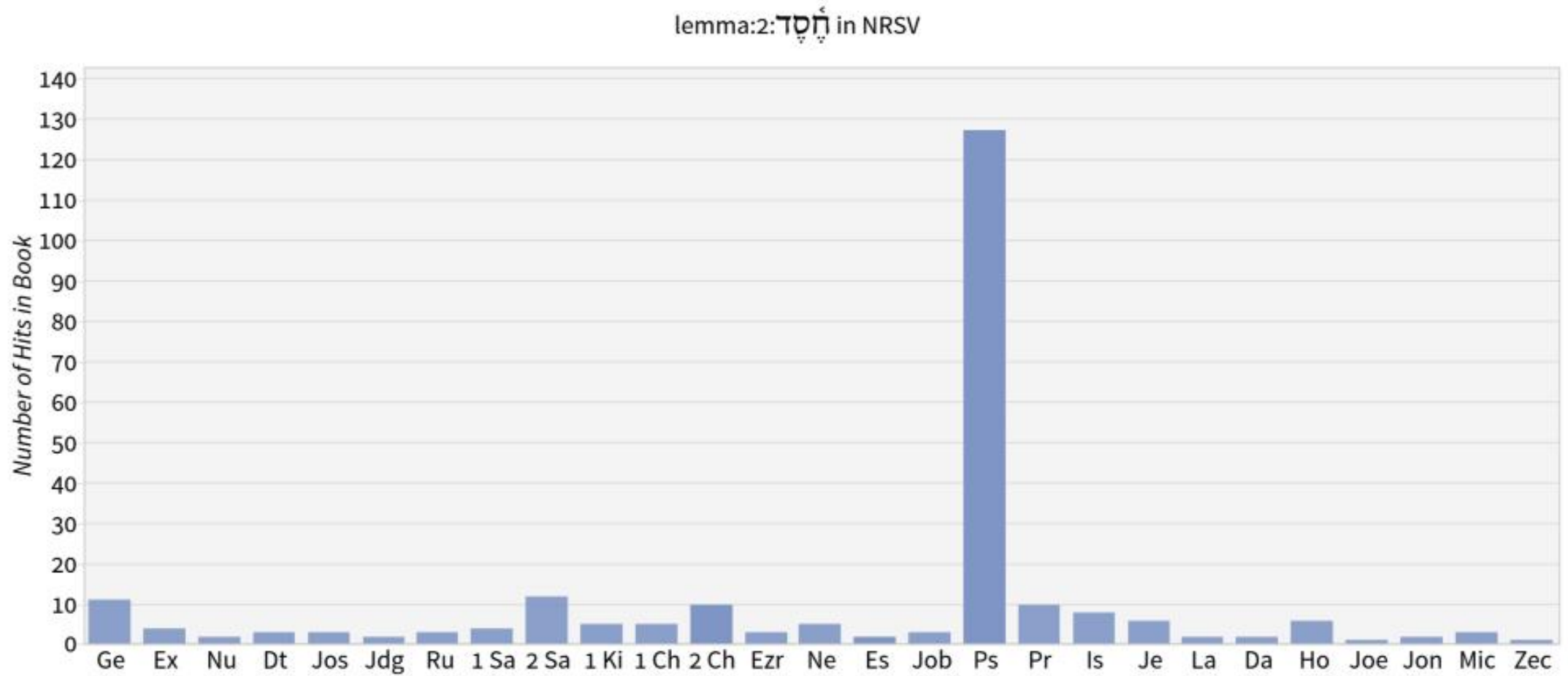

Credit: Logos Bible Software Word Study

Barmhartigheid

Barmhartigheid *chesed*

Credit: Logos Bible Software Word Study

Geloof

אֱמֶת

Vastberadenheid, betrouwbaarheid; Standvastigheid, duur; trouw; waarheid

אִמְנָה

overeenkomst, koninklijk besluit

אֱמוּנָה

trouw, betrouwbaarheid

אֱלֵמְנִי

verzekereren

בְּ + אֱמוּנָה

in, bij, onder, op, met, weg van, als; standvastigheid, betrouwbaarheid, trouw; eerlijkheid; (permanente) officiële taak

לְ + עֲנָה

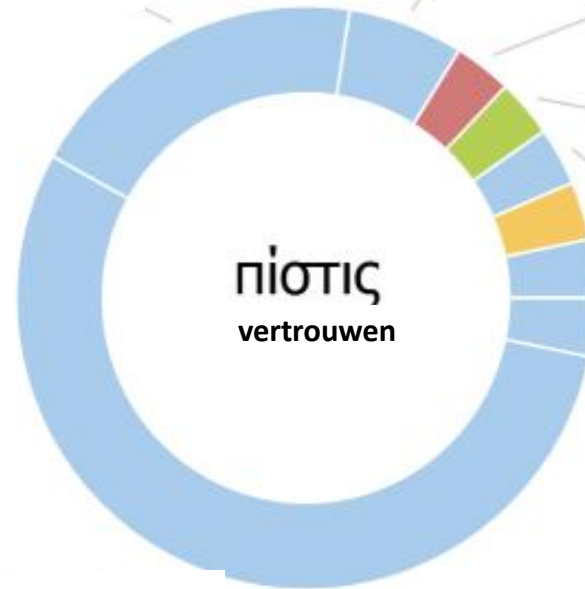
Naar (toe); tot voor; weg van, van; in; van, over; (be)antwoorden; bewijs leveren, getuigen, antwoorden op wat is gezegd, vrijwillig volgen

לְ + אֱמוּנָה

Naar (toe); tot voor; weg van, van; in; van, over; standvastigheid, betrouwbaarheid, trouw; eerlijkheid; (permanente) officiële taak

אֱמוּנָה

standvastigheid, betrouwbaarheid, trouw; eerlijkheid; (permanente) officiële taak

πίστις
vertrouwen

Geloof *emoena, emet, AMN*

ROOT

אֱמוּנָה

trouw, betrouwbaar

אֱמוּנָה 'ěmû-nā(h)

standvastigheid, betrouwbaarheid, trouw; eerlijkheid; (perm.) offic. taak

אֱמוּנָה 'ē-mûn

trouw, betrouwbaar

אֱמֶת

Dragen; bewijzen standvastig te zijn, betrouwbaar, trouw, permanent; geloven, denken

אֱמֶת 'ěmēt

standvastigheid, betrouwbaarheid, constant, duur; eerlijkheid; waarheid

אֱמֶת 'mn

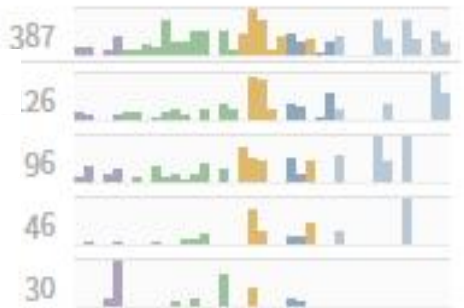
Dragen; bewijzen standvastig te zijn, betrouwbaar, perm.; geloven, denken

אֱמוּנָה 'ěmû-nā(h)

standvastigheid, betrouwbaarheid, trouw; eerlijkheid; (perm.) offic. taak

אֱמֶת 'ā-mēn

Betrouwbaar, Zeker!

מהר

Haasten; haastig; snel halen; snel handelen

אֵיתָא + 7

Naar(toe); totdat; voor; weg; van; naar; in; over

שמע

horen, luisteren

אֱמֶת

Dragen; bewijzen standvastig te zijn, betrouwbaar, perm.; geloven, denken

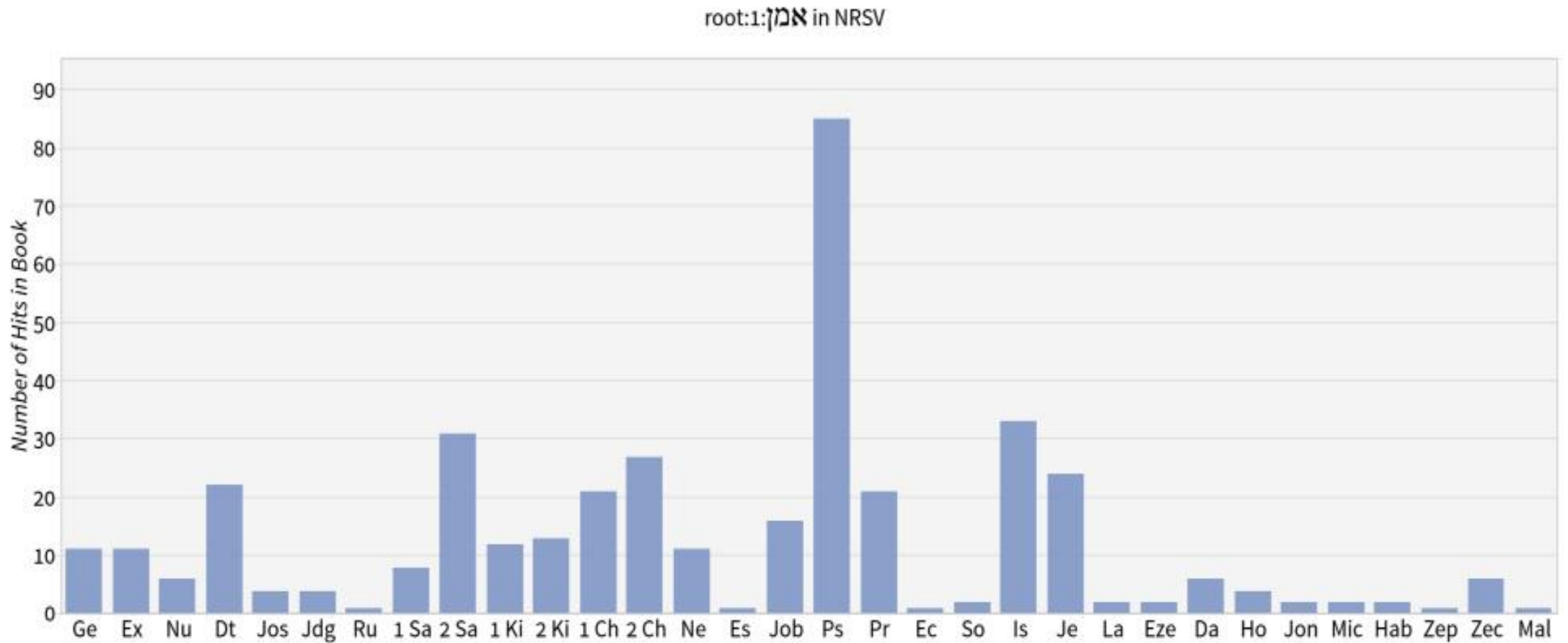
πιστεύω

Uit Romeinen 4:3

“Abraham *geloofde*...”

Credit: Logos Bible Software Word Study

Geloof *emoena*, *emet*, AMN

Credit: Logos Bible Software Word Study

In Israël kreeg het principe van “Recht en Gerechtigheid” ook een religieuze betekenis. “Recht en Gerechtigheid” komen we op een goddelijke manier tegen in de volgende gevallen:

- a) Toen God de wereld schiep en recht vestigde in het heelal.
- b) Toen God Zich openbaarde aan Israël om hen Recht (= de Wet) te geven bij de Sinai.
- c) Als God Zich in de toekomst zal openbaren om de volken te oordelen met “Recht en Gerechtigheid.”

Introductie van het Boek

Het belangrijkste doel van dit werk is verduidelijking van de term “recht en gerechtigheid” en met name de betekenis van de uitdrukking =“recht en gerechtigheid doen.” Deze studie wil laten zien dat het concept van recht en gerechtigheid doen in de literatuur van het Oude Israël en het Oude Midden Oosten impliceert dat het sociale recht en gerechtigheid in de maatschappij moeten worden bewaard, zodat billijkheid en vrijheid overheersen.

Het Mandaat van Israël

De opdracht van Israël, om “recht en gerechtigheid” te doen, komen we in de Bijbel voor het eerst tegen bij de oproep aan de vader van het volk

In Israël kreeg het principe van “Recht en Gerechtigheid” ook een religieuze betekenis. “Recht en Gerechtigheid” komen we op een goddelijke manier tegen in de volgende gevallen:

- a) Toen God de wereld schiep en recht vestigde in het heelal.
- b) Toen God Zich openbaarde aan Israël om hen Recht (= de Wet) te geven bij de Sinai.
- c) Als God Zich in de toekomst zal openbaren om de volken te oordelen met “Recht en Gerechtigheid.”

"Inscriptie op het Vrijheidsbeeld

Geef mij uw vermoeiden, uw armen,
Uw opeengepakte massa's, die
ernaar snakken om vrij te
kunnen ademen,
Het ellendige uitschot van uw
overvolle kusten,
Stuur ze, al die ontheemden, de door
de storm geteisterden, naar mij,
Ik hef mijn lamp naast de gouden
deur.

De profeten van Israël zagen de vervulling van dit
doel als de basis van het bestaan van het volk

- Jes 5:7;
- Jer 4:2;
- Amos 5:24;
- Mic 6:8;

Toekomstige koningen van het huis van David
die recht en *gerechtigheid* zullen doen als *David*

- *Jes 9:4*
- *Jes 11:1*
- *Jes 32:1*
- *Jer 23:5*
- *Jer 33:15*